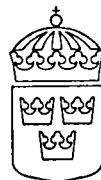

Regeringens proposition

1989/90: 101

om vissa kyrkliga frågor

Prop.
1989/90: 101

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 15 mars 1990.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Margot Wallström

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar och kompletteringar till de reformer av svenska kyrkans organisation på lokal- och stiftsplanet som riksdagen har beslutat (prop. 1987/88: 31 och 67, KU 30, rskr. 181).

Förslagen innebär i huvudsak följande.

- Bland de valda ledamöterna i svenska kyrkans centralstyrelse skall kyrkomötet kunna utse en eller två vice ordförande.
- Stiftsstyrelsen skall ta över domkapitlets uppgift att fatta vissa beslut enligt lagen om kyrkliga indelningsdelegerade.
- Stiftsstyrelsen skall ta över regeringens uppgift att besluta om inskränkt valbarhet och om annan valkretsindelning vid val av fullmäktige i en kyrklig samfällighet.
- Ett sammanträde med kyrkomötet skall vara avslutat inom femton dagar. Kyrkomötet skall dock inte få sammanträda mer än trettionio dagar under en valperiod.
- Kyrkomötets besvärnämnd skall bestå av en ordförande och en vice ordförande, som skall vara eller ha varit ordinarie domare, en biskop och tre andra ledamöter. För den biskop som är ledamot skall finnas en biskop som ersättare. För beslutförhet i nämnden skall krävas att ordföranden, en biskop och minst två andra ledamöter är närvarande.
- Stiftssamfälligheterna ges kompetens att främja församlingsarbete bland teckenspråkiga.
- Vissa präster och andra församlingsarbetare som inte är valbara till kyrkofullmäktige skall kunna väljas till elektor för val av stiftsfullmäktige. Om valet av elektor skall ske i kyrkorådet skall proportionellt valsätt kunna tillämpas.

- Vid val av elektorer för val av stiftsfullmäktige skall i varje församling väljas minst en elektor. I församlingar med mer än 500 men högst 2 000 röstberättigade kyrkomedlemmar väljs två elektorer. I församlingar med mer än 2 000 röstberättigade medlemmar väljs tre elektorer och ytterligare en elektor för varje därefter påbörjat tvåtusental medlemmar.
- Stiftsstyrelsen skall besluta om semester och annan ledighet för präster som är anställda i pastorat och för pastorsadjunkter. Stiftsstyrelsen får överlåta åt kontraktsprostarna att bevilja semester för sådana präster och förordna vikarier för pastoratspräster.
- Vissa kompletteringar av huvudsakligen redaktionell natur görs i kyrkliga indelningslagen.
Lagändringarna avses träda i kraft den 1 juli 1990.
I propositionen föreslås vidare att två lagar på kyrkans område skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991, nämligen
 - lagen (1975:364) om närvarorätt vid sammanträde med nämnd hos församling eller kyrklig samfällighet, och
 - lagen (1976:173) om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund i landet.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982:942) om svenska kyrkan

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1982:942) om svenska kyrkan¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Ledamöter av svenska kyrkans centralstyrelse är ärkebiskopen samt högst fjorton andra ledamöter, som för varje valperiod väljs av kyrkomötet. För de valda ledamöterna skall utses lika många ersättare.

Endast den som tillhör svenska kyrkan och som är myndig kan vara ledamot av centralstyrelsen eller ersättare för ledamot.

Ärkebiskopen är styrelsens ordförande. Bland de valda ledamöterna utser kyrkomötet en vice ordförande.

Ärkebiskopen är styrelsens ordförande. Bland de valda ledamöterna utser kyrkomötet en *eller två* vice ordförande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

¹ Lagen omtryckt 1988:1 429.

Lag om ändring i lagen (1972:229) om kyrkliga indelningsdelegerade

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1972:229) om kyrkliga indelningsdelegerade¹

dels att i 2, 4 och 6 §§ ordet "domkapitlet" skall bytas ut mot "stiftsstyrelsen",

dels att 1 och 5 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Om regeringen eller kammarkollegiet enligt 2 kap. 22 § kyrkliga indelningslagen (1988:185) bestämmer att beslutanderätten i en församling skall utövas av indelningsdelegerade, skall delegerade och suppleanter utses från varje församling vars område helt eller delvis skall ingå i församlingen enligt den nya indelningen eller som skall ingå i den kyrkliga samfälligheten. Detsamma skall gälla, om stiftsstyrelsen enligt 5 kap. 5 § andra stycket i lagen bestämmer att beslutanderätten i en kyrklig samfällighet skall utövas av indelningsdelegerade.

Om regeringen eller kammarkollegiet enligt 2 kap. 22 § kyrkliga indelningslagen (1988:185) bestämmer att beslutanderätten i en församling skall utövas av indelningsdelegerade, skall delegerade och suppleanter utses från varje församling vars område helt eller delvis skall ingå i församlingen enligt den nya indelningen eller som skall ingå i den kyrkliga samfälligheten. Detsamma skall gälla, om stiftsstyrelsen enligt 3 kap. 12 § andra stycket och 5 kap. 5 § andra stycket i lagen bestämmer att beslutanderätten i ett pastorat respektive i en kyrklig samfällighet skall utövas av indelningsdelegerade.

Om delegerade skall utses från mer än en församling, skall i ett beslut enligt första stycket även antalet delegerade och suppleanter från varje församling fastställas. År församlingarna ense om antalet skall detta fastställas i enlighet härmed.

Om delegerade skall utses från endast en församling, beslutar kyrkofullmäktige eller kyrkostämman i denna församling om antalet delegerade och suppleanter.

5 §

Vid första sammanträdet väljer delegerade bland sig ordförande och vice ordförande för den tid för vilken delegerade utsetts.

Uppgift om de valdas namn och postadress skall genast sändas till länsstyrelsen för att *tagas* in i *länskungörelserna* samt till *domkapitlet*.

Uppgift om de valdas namn och postadress skall genast sändas till länsstyrelsen för att *tas* in i *länets författningssamling* samt till *stiftsstyrelsen*.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1979:413.

Senaste lydelse av

2 § 1988:194

4 § 1979:413

6 § 1988:194.

² Senaste lydelse 1988:194.

Är både ordförande och vice ordförande hindrade att inställa sig vid delegerades sammanträde, kan delegerade utse annan delegerad att för tillfället föra ordet. Till dess så skett, utövas ordförandeskapet av den delegerad som är äldst till levnadsåren.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

Lag om ändring i lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m. m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m. m.¹

dels att 4 och 4 a §§ skall ha följande lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 4 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Vid val av fullmäktige i församling skall varje församling utgöra en valkrets.

Vid val av fullmäktige i kyrklig samfällighet skall varje i samfälligheten ingående församling eller sådan grupp av församlingar som har bestämts enligt 4 a § tredje stycket utgöra en valkrets. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer* får förordna att valbarheten skall vara inskränkt till valkretsen.

Vid val av fullmäktige i kyrklig samfällighet skall varje i samfälligheten ingående församling eller sådan grupp av församlingar som har bestämts enligt 4 a § tredje stycket utgöra en valkrets. *Stiftsstyrelsen* får förordna att valbarheten skall vara inskränkt till valkretsen.

4 a §

I varje församling i en kyrklig samfällighet skall väljas en ledamot i samfällighetens fullmäktige. Av det återstående antalet ledamöter skall i varje församling väljas en ledamot för varje gång som antalet röstberättigade i församlingen är jämnt delbart med det tal som erhålls, när antalet röstberättigade i samfälligheten delas med det återstående antalet ledamöter i samfällighetens fullmäktige. Om det antal ledamöter som skall utses enligt dessa regler inte uppgår till det antal som har bestämts för samfälligheten, skall för att detta antal skall kunna uppnås de församlingar i vilka antalet röstberättigade mest överskjuter de tal som är bestämmande för fullmäktiges antal inom församlingarna vara berättigade att var för sig i ordning efter överskottens storlek välja ytterligare en ledamot. Är överskottstalen lika för två eller flera församlingar, avgörs företrädet genom lottning.

Länsstyrelsen skall före maj månads utgång det år då val i hela riket av kyrkofullmäktige skall äga rum fastställa det antal ledamöter i fullmäktige som varje församling skall utse enligt första stycket. *Länsstyrelsens beslut får överklagas hos valprövningsnämnden. Valprövningsnämndens beslut får inte överklagas.*

Länsstyrelsen skall före maj månads utgång det år då val i hela riket av kyrkofullmäktige skall äga rum fastställa det antal ledamöter i fullmäktige som varje församling skall utse enligt första stycket.

¹ Lagen omtryckt 1987:1335.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1988:195.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att alla eller vissa församlingar i samfälligheten skall föras samman till en eller flera grupper vid tillämpningen av första och andra styckena. Om så har skett, skall det som sägs i första och andra styckena om församling i stället avse gruppen

Stiftsstyrelsen får besluta att alla eller vissa församlingar i samfälligheten skall föras samman till en eller flera grupper vid tillämpningen av första och andra styckena. Om så har skett, skall det som sägs i första och andra styckena om församling i stället avse gruppen.

4 b §

Stiftsstyrelsens beslut enligt 4 § andra stycket om inskränkt valbarhet och 4 a § tredje stycket om valkretsindelning får överklagas hos kammarkollegiet av berörda församlingar, pastorat och flerpastoratssamfälligheter. Kammarkollegiets beslut får inte överklagas. Om ärendet är av principiell betydelse eller annars är av särskild vikt, får kammarkollegiet dock med eget yttrande överlämna det till regeringen för avgörande.

Länsstyrelsens beslut enligt 4 a § andra stycket om antalet ledamöter i fullmäktige får överklagas hos valprövningsnämnden. Valprövningsnämndens beslut får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

Lag om ändring i lagen (1982:943) om kyrkomötet

Härigenom föreskrivs att 26, 47 och 48 §§ lagen (1982:943) om kyrkomötet¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

26 §

Kyrkomötet skall sammanträda en gång varje år med början den tredje tisdagen i augusti.

Kyrkomötets första sammanträde under valperioden skall vara avslutat inom femton dagar. De därefter följande sammanträdena skall vara avslutade inom tolv dagar.

Ett sammanträde med kyrkomötet skall vara avslutat inom femton dagar. Kyrkomötet får dock inte sammanträda mer än trettonio dagar under en valperiod.

47 §²

Besvärsnämnden består av en ordförande och en vice ordförande, som skall vara eller ha varit ordinarie domare, och fyra övriga ledamöter. *Ordföranden och vice ordföranden väljs särskilt.* För de övriga ledamöterna skall utses lika många ersättare.

Besvärsnämnden består av en ordförande och en vice ordförande, som *båda* skall vara eller ha varit ordinarie domare, *en biskop* och *tre andra* ledamöter. *För den biskop som är ledamot skall det finnas en biskop som ersättare.* För de *tre andra* ledamöterna skall utses lika många ersättare.

Ordföranden, vice ordföranden, biskopen och dennes ersättare väljs särskilt.

Ledamöterna och ersättarna skall vara medlemmar av svenska kyrkan och får inte vara underåriga eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Om en ledamot eller ersättare inte längre är valbar, upphör hans uppdrag genast.

48 §³

Besvärsnämnden är beslutförför när ordföranden och minst *tre* andra ledamöter är närvarande. Om kyrkomötet har föreskrivit en annan ordning i fråga om handläggningen av vissa slag av ärenden, gäller dock den föreskriften.

Besvärsnämnden är beslutförför när ordföranden, *biskopen* och minst *två* andra ledamöter är närvarande. Om kyrkomötet har föreskrivit en annan ordning i fråga om handläggningen av vissa slag av ärenden, gäller dock den föreskriften.

¹ Lagen omtryckt 1985:892.

² Senaste lydelse 1988:1551.

³ Senaste lydelse 1988:186.

Om det framkommer skiljaktiga meningar vid en överläggning tillämpas föreskrifterna i 16 kap. rättegångsbalken om omröstning i tvistemål. Bestämmelserna i 29 kap. rättegångsbalken om omröstning i brottmål skall dock tillämpas i frågor om att skilja någon från det kyrkliga ämbetet eller om att för viss tid förklara någon obehörig att utöva ämbetet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

Lag om ändring i församlingslagen (1988:180)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 8 §, 6 kap. 7 och 8 §§ samt 7 kap. 14 § församlingslagen (1988:180) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 kap.

8 §

De territoriella församlingarna inom ett stift skall utgöra en kyrklig samfällighet (stiftssamfällighet) för att sköta följande gemensamma församlingsangelägenheter:

1. främjande av församlingens utveckling inom stiftet,

2. främjande av församlingens arbete bland finskspråkiga och samer, andlig vård vid sjukhus och andra större vårdinrättningar samt vid kriminalvårdsanstalter och militära förband i fredstid,

3. avlöningsförmåner för arbetstagare hos stiftssamfälligheten.

Stiftssamfälligheten får även ha hand om andra ekonomiska angelägenheter än som avses i första stycket 2 och 3, om de är gemensamma för församlingarna inom stiftet. Ett förslag om sådan utvidgad verksamhet skall, om det inte förkastas av stiftsfullmäktige, på yrkande av minst en tiondel av dess ledamöter vila tills nästa nyvalda stiftsfullmäktige sammanträder. Utan hinder av detta kan stiftsfullmäktige anta förslaget, om minst två tredjedelar av de röstande enar sig om beslutet.

Om vissa angelägenheter som ankommer på stiftssamfälligheter finns särskilda bestämmelser.

Även en icke-territoriell församling får ingå i stiftssamfälligheten, om den beslutar det.

6 kap.

7 §

Elektorer väljs för varje församling av kyrkofullmäktige eller av kyrkorådet, om kyrkofullmäktige inte finns. Valet förrättas av de nyvalda kyrkofullmäktige eller av de nyvalda kyrkoråden.

De territoriella församlingarna inom ett stift skall utgöra en kyrklig samfällighet (stiftssamfällighet) för att sköta följande gemensamma församlingsangelägenheter:

1. främjande av församlingens utveckling inom stiftet,

2. främjande av församlingens arbete bland finskspråkiga, samer och teckenspråkiga,

3. främjande av andlig vård vid sjukhus och andra större vårdinrättningar, vid kriminalvårdsanstalter samt vid militära förband i fredstid,

4. avlöningsförmåner för arbetstagare hos stiftssamfälligheten.

Stiftssamfälligheten får även ha hand om andra ekonomiska angelägenheter än som avses i första stycket 2—4, om de är gemensamma för församlingarna inom stiftet. Ett förslag om sådan utvidgad verksamhet skall, om det inte förkastas av stiftsfullmäktige, på yrkande av minst en tiondel av dess ledamöter vila tills nästa nyvalda stiftsfullmäktige sammanträder. Utan hinder av detta kan stiftsfullmäktige anta förslaget, om minst två tredjedelar av de röstande enar sig om beslutet.

Nuvarande lydelse

<i>Antalet elektor utgör för församling</i>	
<i>med högst 500 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	1
<i>med mer än 500 men högst 1 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	2
<i>med mer än 1 000 men högst 2 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	3
<i>med mer än 2 000 men högst 4 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	4
<i>med mer än 4 000 men högst 6 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	5
<i>med mer än 6 000 men högst 8 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	6
<i>med mer än 8 000 men högst 10 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	7
<i>med mer än 10 000 men högst 12 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	8
<i>med mer än 12 000 men högst 14 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	9
<i>med mer än 14 000 men högst 16 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	10
<i>med mer än 16 000 men högst 18 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	11
<i>med över 18 000 röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	12.

Föreslagen lydelse

Antalet elektor bestäms utifrån antalet röstberättigade kyrkomedlemmar i församlingen på följande sätt.

<i>Antalet röstberättigade kyrkomedlemmar</i>	<i>Antalet elektor</i>
<i>1 — 500</i>	<i>1</i>
<i>501 — 2 000</i>	<i>2</i>
<i>2 001 — 4 000</i>	<i>3</i>
<i>4 001 — 6 000</i>	<i>4</i>
<i>6 001 — 8 000</i>	<i>5</i>
<i>8 001 — 10 000</i>	<i>6</i>

Ytterligare en elektor väljs sedan för varje därefter påbörjat tvåtusental röstberättigade kyrkomedlemmar.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Antalet röstberättigade kyrkomedlemmar beräknas med ledning av den senast upprättade röstlängden.

För elektorerna utses lika många ersättare. Om ersättarna inte väljs proportionellt, skall det vid valet även bestämmas i vilken ordning de skall inkallas till tjänstgöring.

8 §

I fråga om valbarhet till elektor eller ersättare för elektor, verkan av att valbarheten upphör och rätt att avsäga sig uppdraget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 5 § om ledamot och suppleant i kyrkofullmäktige. Den som är myndig på dagen för elektorsvalet är dock valbar.

I fråga om valbarhet till elektor eller ersättare för elektor, verkan av att valbarheten upphör och rätt att avsäga sig uppdraget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 5 § *första och tredje styckena* om ledamot och suppleant i kyrkofullmäktige. Den som är myndig på dagen för elektorsvalet är dock valbar.

7 kap.

14 §

När kyrkorådet väljer en sådan avdelning som avses i 17 § eller ett organ bestående av ledamöter eller suppleanter i rådet för beredning av

När kyrkorådet väljer en sådan avdelning som avses i 17 § eller ett organ bestående av ledamöter eller suppleanter i rådet för beredning av

ärenden som rådet skall handlägga, tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 23 § om proportionellt val.

ärenden som rådet skall handlägga samt elektorerna och deras suppleanter för val av stiftsfullmäktige, tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 23 § om proportionellt val.

I fråga om förfarandet vid fattande av beslut, förande av protokoll, protokollets innehåll, justering av protokoll, tillkännagivande om justering och reservation tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 22, 25 och 26 §§ om kyrkofullmäktige. Protokollet får dock justeras på det sätt som kyrkorådet bestämmer av ordföranden och ytterligare minst en ledamot.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

Lag om ändring i prästanställningslagen (1988:184)

Härigenom föreskrivs i fråga om prästanställningslagen (1988:184)

dels att 16 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 16 a §, och närmast före denna paragraf en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***16 §**

Vikariat på tjänster som domprost, kyrkoherde, komminister, stiftsadjunkt och kontraktsadjunkt tillsätts av stiftsstyrelsen. Långtidsvikariat som domprost tillsätts dock i samma ordning som tjänsten.

Vikariaten söks hos domkapitlet. Domkapitlet skall pröva vilka sökande som är behöriga och sedan med eget yttrande lämna över ansökningshandlingarna från dessa till stiftsstyrelsen.

Vikariat på tjänster som komminister får tillsättas endast efter begäran av pastoratet, om regeringen inte föreskriver något annat.

Stiftsstyrelsen får överlåta åt kontraktsprosten att tillsätta andra vikariat än långtidsvikariat på tjänster som kyrkoherde och komminister inom kontraktet.

Beslut om ledighet för vissa präster**16 a §**

Stiftsstyrelsen beslutar om semester och annan ledighet för präster som är anställda i pastorat och för pastorsadjunkter. Stiftsstyrelsen får överlåta åt en kontraktsprost att bevilja semester för dessa präster.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

Lag om ändring i kyrkliga indelningslagen (1988:185)

Härigenom föreskrivs i fråga om kyrkliga indelningslagen (1988:185) dels att 2 kap. 1, 2 och 18 §§ samt 3 kap. 1 § skall ha följande lydelse, dels att rubriken närmast före 2 kap. 24 § skall sättas närmast före 2 kap. 25 §.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 kap.

1 §

Ändring i församlingsindelningen får göras, om ändringen kan antas medföra bestående fördel för en församling eller en del av en församling eller andra fördelar från allmän synpunkt. Därvid får de föreskrifter meddelas som behövs för ändringens genomförande. Har ändringen samband med en ändring i rikets indelning i kommuner enligt 1 kap. lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landstingskommuner skall den beslutas av regeringen. I andra fall fattas beslutet av kammarkollegiet.

Ändring i *den territoriella* församlingsindelningen får göras, om ändringen kan antas medföra bestående fördel för en församling eller en del av en församling eller andra fördelar från allmän synpunkt. Därvid får de föreskrifter meddelas som behövs för ändringens genomförande. Har ändringen samband med en ändring i rikets indelning i kommuner enligt 1 kap. 1 § lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landstingskommuner skall den beslutas av regeringen. I andra fall fattas beslutet av kammarkollegiet.

När frågan om indelningsändring prövas skall särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från den eller de församlingar som närmast berörs av ändringen. Om en sådan församling motsätter sig en indelningsändring, får beslut om ändringen meddelas endast om det finns synnerliga skäl. Särskild hänsyn skall också tas till befolkningens önskemål och synpunkter.

2 §

Behöver församlingsindelningen ändras på grund av oregelbundenhet i indelningen eller med hänsyn till fastighetsförhållandena, får kammarkollegiet besluta om det.

Behöver *den territoriella* församlingsindelningen ändras på grund av oregelbundenhet i indelningen eller med hänsyn till fastighetsförhållandena, får kammarkollegiet besluta om det.

Om de församlingar som närmast berörs av en sådan indelningsändring är ense om denna och ändringen avser församlingar i samma län, får länsstyrelsen besluta om ändringen. Detta gäller dock inte om ändringen föranleder en ekonomisk reglering mellan församlingarna.

18 §

En indelningsändring träder i kraft den 1 januari det år som bestäms i beslutet om ändringen. Om ändringen är av sådan omfattning att en församling enligt den nya indelningen inte bör företrädas av de gamla kyrkofullmäktige, träder ändringen i kraft den 1 januari året efter det år då val i hela riket av fullmäktige har ägt rum. Detta gäller dock inte om ett förordnande enligt 23 § meddelas.

Ett beslut om indelningsändring enligt 1 § skall meddelas senast ett år innan ändringen skall träda i kraft. Om det finns synnerliga skäl, får beslutet meddelas vid en senare tidpunkt, dock inte senare än åtta månader före ikraftträdandet. Ett beslut om indelningsändring enligt 2 § *andra stycket* skall meddelas senast tre månader innan ändringen skall träda i kraft.

Ett beslut om indelningsändring enligt 1 § skall meddelas senast ett år innan ändringen skall träda i kraft. Om det finns synnerliga skäl, får beslutet meddelas vid en senare tidpunkt, dock inte senare än åtta månader före ikraftträdandet. Ett beslut om indelningsändring enligt 2 § skall meddelas senast tre månader innan ändringen skall träda i kraft.

3 kap.

1 §

Ändring i pastoratsindelningen får göras, om indelningen därmed blir mer ändamålsenlig med hänsyn till pastoratens förmåga att svara för de angelägenheter som enligt författning eller annars skall ankomma på dem. Ett pastorat får inte utan särskilda skäl ha färre än 2 000 kyrkomedlemmar eller vara beläget i mer än en kommun.

Om en ändring i pastoratsindelningen beslutar stiftsstyrelsen.

Ändring i *den territoriella* pastoratsindelningen får göras, om indelningen därmed blir mer ändamålsenlig med hänsyn till pastoratens förmåga att svara för de angelägenheter som enligt författning eller annars skall ankomma på dem. Ett pastorat får inte utan särskilda skäl ha färre än 2 000 kyrkomedlemmar eller vara beläget i mer än en kommun.

Stiftsstyrelsen beslutar om ändring i den territoriella pastoratsindelningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

Lag om upphävande av lagen (1975:364) om närvarorätt vid sammanträde med nämnd hos församling eller kyrklig samfällighet

Härigenom föreskrivs att lagen (1975:364) om närvarorätt vid sammanträde med nämnd hos församling eller kyrklig samfällighet skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991.

**Lag om upphävande av lagen (1976:173) om gemensamt
nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna
samfund i landet**

Härigenom föreskrivs att lagen (1976:173) om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 1990

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, S. Andersson, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Freivalds, Wallström, Lööw, Molin, Sahlin, Larsson, Åsbrink

Föredragande: statsrådet Wallström

Proposition om vissa kyrkliga frågor

1 Inledning

Under 1980-talet har ett omfattande reformarbete genomförts beträffande svenska kyrkans organisation. Det inleddes med 1982 års kyrkomötesreform som grundar sig på ändringar i regeringsformens övergångsbestämmelser om svenska kyrkan och på lagen (1982:942) om svenska kyrkan (omtryckt 1988:1429) och lagen (1982:943) om kyrkomötet (ändrad senast 1988:1551). Under år 1989 genomfördes reformer av organisationen på lokal- och stiftsplanet i svenska kyrkan. I samband därmed utfärdades ett antal nya lagar, bl. a. församlingslagen (1988:180; ändrad senast 1989:985), prästanställningslagen (1988:184; ändrad senast 1989:982) och den kyrkliga indelningslagen (1988:185).

En tids erfarenhet av den nya organisationen har lett till att olika önskemål har förts fram om smärre ändringar i regelsystemet. Så har skett i skrivelser från kyrkomötet och riksdagen samt från några av de myndigheter som har att tillämpa den kyrkliga lagstiftningen.

Sålunda har kyrkomötet gjort framställning om rätt att få utse två vice ordförande i svenska kyrkans centralstyrelse och om en ändrad sammansättning av kyrkomötets besvärnsnämnd (CsSkr 1989:5, KT 2, kskr. 16) samt om större flexibilitet i fråga om kyrkomötets sammanträdestider (CsSkr 1989:13, KL 26, kskr. 31). Kyrkomötet har vidare anhängit om en ändring av föreskrifterna om antalet elektoror vid val av stiftsfullmäktige (mot. 1989:42, KL 25, kskr. 30). Efter remiss har yttranden över kyrkomötets förslag i denna del kommit in från riksskatteverket och Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund. Remissyttrandena finns tillgängliga i detta lagstiftningsärende (dnr KY 1999/89).

Riksdagen har gett regeringen sina synpunkter till känna med anledning av motioner angående den kyrkliga verksamheten bland döva (mot. 1988/89:K635, 1989/90: KU2, rskr. 44) och valen av elektoror för stiftsfullmäktigeval (mot. 1988/89:K625, 1989/90:KU2, rskr. 44).

Vidare har från stiftsstyrelsen i Härnösands stift framförts önskemål om en enklare beslutsordning när det gäller ledigheter och vikarier för präster.

Efter remiss har yttranden över stiftsstyrelsens förslag kommit in från domkapitlen i Uppsala, Växjö och Karlstad samt stiftsstyrelserna i Strängnäs och Lunds stift. Remissyttrandena finns tillgängliga i detta lagstiftningsärende (dnr KY 2 797/89).

Jag föreslår också vissa ändringar i lagen (1972: 229) om kyrkliga indelningsdelegerade (ändrad senast 1988:194), i lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m. m. (omtryckt 1987:1 335, ändrad senast 1988:195) och i den kyrkliga indelningslagen (1988:185) samt att lagen (1975:364) om närvarorätt vid sammanträde med nämnd hos församling eller kyrklig samfällighet och lagen (1976: 173) om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund upphävs vid utgången av år 1991.

En del ytterligare förslag till ändringar i de nya kyrkliga författningarna avser jag att återkomma till i samband med det förslag till en samlad kyrkolagstiftning som för närvarande utarbetas inom civildepartementet på grundval av bl. a. kyrkoförfattningsutredningens slutbetänkande (SOU 1987:4 och 5) En ny kyrkolag, m. m.

I det följande avser jag att i avsnitt 2.1 ta upp frågan om antalet vice ordförande i svenska kyrkans centralstyrelse. I avsnitt 2.2 och 2.3 behandlar jag vissa beslut av stiftsstyrelsen i frågan om kyrkliga indelningsdelegerade respektive val av fullmäktige i en kyrklig samfällighet. Kyrkomötets sammanträdestider behandlas i avsnitt 2.4. Därefter tar jag i avsnitt 2.5 upp frågan om sammansättningen av kyrkomötets besvärsnämnd. Frågan om vem som skall ha ansvaret och kompetensen för den kyrkliga verksamheten bland teckensspråkiga tar jag upp i avsnitt 2.6. I de följande avsnitten 2.7 och 2.8 behandlas frågor om valet av och om antalet elektor vid val av stiftsfullmäktige. Vem som skall besluta om ledighet och vikarier för präster tar jag upp i avsnitt 2.9. Vissa redaktionella ändringar och kompletteringar i lagstiftningen om den kyrkliga indelningen behandlas i avsnitt 2.10. Slutligen tar jag i avsnitten 2.11 och 2.12 upp frågorna om upphävande av föreskrifter som rör närvarorätt för personalföreträdare i kyrkokommunala nämnder respektive ekumeniskt nattvardsfirande.

2 Föredraganden

2.1 Svenska kyrkans centralstyrelse

Mitt förslag: Bland de valda ledamöterna i svenska kyrkans centralstyrelse skall kyrkomötet kunna utse en eller två vice ordförande.

Föreskrifterna tas in i 9 § lagen (1982:942) om svenska kyrkan.

Kyrkomötets förslag övrensstämmer med mitt (CsSkr 1989:5, KT 2, kskr. 16).

Skälen för mitt förslag: Svenska kyrkans centralstyrelse är en statlig förvaltningsmyndighet under kyrkomötet med uppgift att verkställa kyrkomötets beslut samt att bereda ärenden som skall avgöras av kyrkomötet.

Grundläggande bestämmelser om centralstyrelsen finns i lagen om svenska kyrkan. I 9 § nämnda lag föreskrivs, att ledamöter av centralstyrelsen är ärkebiskopen — som också är styrelsens ordförande — samt högst fjorton andra ledamöter, som för varje valperiod väljs av kyrkomötet. Bland de valda ledamöterna utser kyrkomötet en vice ordförande.

Ledamöterna i centralstyrelsen utgör också styrelse för Svenska kyrkans stiftelse för rikskyrklig verksamhet (SFRV) enligt de för stiftelsen antagna stadgarna.

I en skrivelse till kyrkomötet (CsSkr 1989:5) erinrade centralstyrelsen om att det i styrelsen för SFRV skall utses såväl en förste som en andre vice ordförande bland ledamöterna. Eftersom de båda styrelserna har samma uppsättning ledamöter och i övrigt överensstämmande arbetsformer borde även i detta sammanhang överensstämmelse råda. Lagen om svenska kyrkan borde därför ändras så att två vice ordförande kan utses i centralstyrelsen.

Kyrkomötet beslöt, med bifall till centralstyrelsens skrivelse i denna del, att anhålla om att regeringen förelägger riksdagen sådant förslag att 9 § lagen om svenska kyrkan ges den lydelse som framgick av ett till tillfälliga utskottets betänkande (KT 1989:2) såsom bilaga 3 fogat lagförslag.

Enligt min mening finns inte anledning att ifrågasätta kyrkomötets bedömning av behovet av ett förstärkt presidium för centralstyrelsen. Jag föreslår därför att 9 § lagen om svenska kyrkan ändras i enlighet med kyrkomötets förslag.

2.2 Kyrkliga indelningsdelegerade

Mitt förslag: Stiftsstyrelsen skall ta över domkapitlets uppgifter enligt lagen (1972:229) om kyrkliga indelningsdelegerade.

Förslaget innebär ändringar i 1, 2 och 4–6 §§ i lagen.

Kyrkokommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt (SOU 1986:18 s. 63–66 och 150–152).

Remissinstanserna har inte haft någon erinran mot kommitténs förslag.

Skälen för mitt förslag: När den kyrkliga indelningslagen (1988:185) trädde i kraft den 1 januari 1989 innebar den bl. a. att beslutanderätten i flertalet ärenden om ändrad församlingsindelning fördes över från regeringen till kammarkollegiet. Till stiftsstyrelsen fördes samtidigt över rätten att besluta om bildande av kyrkliga samfälligheter m. m. Stiftsstyrelsen fick också det övergripande ansvaret för stiftets indelning i pastorat.

Ett beslut om ändrad indelning kan enligt 2 kap. 22 §, 3 kap. 12 § och 5 kap. 5 § kyrkliga indelningslagen förenas med ett beslut om att beslutanderätten i den nya kyrkliga kommunen övergångsvis skall utövas av indelningsdelegerade enligt föreskrifterna i lagen om kyrkliga indelningsdelegerade. I sistnämnda lag finns dock ingen bestämmelse om att lagen också är tillämplig på sådana indelningsdelegerade som enligt 3 kap. 12 § kyrkliga indelningslagen kan utses efter beslut omändrad pastoratsindelning. Jag

föreslår därför att lagen om kyrkliga indelningsdelegerade kompletteras med en sådan föreskrift och att den tas in i 1 §.

Prop. 1989/90: 101

I lagen om kyrkliga indelningsdelegerade ges domkapitlet fortfarande vissa uppgifter. De avser dels att enligt 4 § första stycket förordna en delegerad att kalla till indelningsdelegerades första sammanträde och där fungera som ordförande till dess en sådan valts, dels att enligt 6 § första stycket i vissa fall förordna att ett sammanträde med indelningsdelegerade skall hållas. Vidare föreskrivs i 2 § andra stycket och i 5 § andra stycket att uppgifter om de valda delegerade respektive ordförande och vice ordförande skall sändas in till bl. a. domkapitlet. Med hänsyn till att domkapitlet inte längre handlägger frågor om kyrkliga indelningsändringar på stiftsnivå bör stiftsstyrelsen också i dessa nu nämnda avseenden träda in i domkapitlets funktioner enligt lagen.

2.3 Val av fullmäktige i kyrkliga samfälligheter

Mitt förslag: Stiftsstyrelsen skall ta över regeringens uppgift att besluta om inskränkt valbarhet och om annan valkretsindelning vid val av fullmäktige i en kyrklig samfällighet. Stiftsstyrelsens beslut får överklagas hos kammarkollegiet.

Förslaget innebär ändringar i 4 och 4 a §§ samt att det förs in en ny paragraf, 4 b §, i lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m. m.

Skälen för mitt förslag: Vid val av fullmäktige i en kyrklig samfällighet skall enligt 4 § lagen om kyrkofullmäktigval, m. m. varje församling eller i visst fall grupp av församlingar utgöra en valkrets. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får förordna att valbarheten skall vara inskränkt till valkretsen.

I 4 a § samma lag finns bestämmelser om fördelningen av ledamöter som skall utses från varje valkrets. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för denna fördelning besluta att alla eller vissa församlingar i samfälligheten skall utgöra en eller flera valkretsar.

Beslut om inskränkt valbarhet respektive annan valkretsindelning vid val av kyrkofullmäktige har till utgången av år 1988 kunnat fattas av domkapitlet med stöd av förordningen (1984:979) med bemyndigande för domkapitlet och kammarkollegiet att besluta i ärenden om samfällighetsbildning (upphävd genom SFS 1988:1081). För närvarande kan alltså nämnda beslut endast fattas av regeringen.

I den allmänna strävan att avlasta regeringen löpande förvaltningsärenden bör prövningen av denna typ av ärenden enligt lagen om kyrkofullmäktigval, m. m. föras över från regeringen till någon annan myndighet. De aktuella ärendena hör nära samman med de frågor som stiftsstyrelsen enligt kyrkliga indelningslagen får besluta om i samband med beslut om ändringar som avser flerförsamlingspastorat och andra kyrkliga samfälligheter. Jag menar därför att det är befogat att också beslutanderätten i ärenden om valkretsindelning och inskränkt valbarhet vid val till fullmäk-

tige i en kyrklig samfällighet förs över till stiftsstyrelsen. Eftersom stiftsstyrelsen är en kyrkokommunal förvaltningsmyndighet måste bestämmelser om detta tas in i lag.

Enligt den upphävda förordningen med bemyndiganden för domkapitlet och kammarkollegiet att besluta i ärenden om samfällighetsbildning fick domkapitlets beslut enligt den förordningen överklagas hos kammarkollegiet, som enda och sista instans. Motsvarande bör enligt min mening i princip gälla också prövningen av överklaganden av stiftsstyrelsens beslut enligt 4 och 4 a §§ lagen om kyrkofullmäktigval, m. m. Kammarkollegiets beslut skall alltså inte kunna överklagas. Emellertid kan det finnas fall då frågorna är av principiell karaktär eller då problem av politisk natur aktualiseras. I dessa fall bör enligt min mening samma ordning kunna tillämpas som vid överklaganden av stiftsstyrelsens indelningsbeslut enligt kyrkliga indelningslagen; nämligen att kammarkollegiet till regeringen för prövning får lämna över sådana överklaganden som är av principiell betydelse eller annars av särskild vikt. En ny paragraf, 4 b §, om överklaganden av bl. a. stiftsstyrelsens beslut enligt 4 och 4 a §§ bör därför tas in i lagen.

2.4 Kyrkomötets sammanträdestider

Mitt förslag: Ett sammanträde med kyrkomötet skall vara avslutat inom femton dagar. Kyrkomötet skall dock inte få sammanträda mer än trettionio dagar under en valperiod.

Förslaget innebär en ändring i 26 § lagen (1982:943) om kyrkomötet.

Kyrkomötets förslag överensstämmer med mitt (CsSkr 1989:13, KL 26, kskr. 31).

Skälen för mitt förslag: I 4 § lagen om svenska kyrkan föreskrivs att val till kyrkomötet förrättas vart tredje år. Varje val gäller för tiden från det att det nyvalda kyrkomötet har samlats till dess det närmast därefter valda kyrkomötet samlas. Denna tid är kyrkomötets valperiod. Enligt 5 § samma lag skall kyrkomötet sammanträda varje år.

I 26 § lagen om kyrkomötet föreskrivs bl. a. att kyrkomötets första sammanträde under valperioden skall vara avslutat inom femton dagar. De därefter följande sammanträdena skall vara avslutade inom tolv dagar.

Med anledning av en skrivelse från svenska kyrkans centralstyrelse (CsSkr 1989:13) har kyrkomötet uttalat sig för en mera flexibel utformning av föreskriften i 26 § lagen om kyrkomötet. Kyrkolagsutskottet anförde i sitt betänkande (KL 1989:26) med anledning av den nyss nämnda skrivelserna, att omfattningen och vikten av de ärenden som skall behandlas av kyrkomötet varierar från år till år och att det skulle vara av betydande värde att kunna disponera den medgivna tiden på ett friare sätt. Också besparingsskäl talade för åtgärden, ansåg utskottet.

Centralstyrelsen hade lagt fram alternativa förslag, varav det som styrel-

sen i första hand förordade formellt skulle öppna möjligheten att utan någon särskild begränsning förbruka en stor del av den tid som står till kyrkomötets förfogande under en valperiod redan under det första eller andra kyrkomötessammanträdet. Enligt det i andra hand föreslagna alternativet skulle ett sammanträde med kyrkomötet vara avslutat inom femton dagar, vilket innebär att en minsta tid av nio dagar alltid skulle återstå för det tredje sammanträdet.

Kyrkolagsutskottet anförde i fråga om valet mellan de alternativa förslagen att omsorgen om kyrkomötets beredningssystem och arbetsformer i övrigt krävde försiktighet. Enligt utskottets mening tydde dittillsvarande erfarenheter knappast på att en tid understigande nio dagar kan vara aktuell för ett kyrkomötessammanträde under överskådlig tid särskilt inte för kyrkomötets sista sammanträde under en valperiod. Vid detta kan det ofta finnas ärenden som inte bör eller kan uppskjutas. Tid måste alltid finnas till förfogande för sådana – ofta krävande – ärenden som föreläggs kyrkomötet av riksdagen eller regeringen. Redan av detta skäl fann utskottet att alternativ två var att föredra. Detta bedömdes också stå bäst i överensstämmelse med övriga föreskrifter i lagen om svenska kyrkan och lagen om kyrkomötet.

Med bifall till utskottets hemställan anhöll kyrkomötet hos regeringen att 26 § lagen om kyrkomötet ges den lydelse som utskottet föreslog (kskr. 1989:31).

På de grunder som här anförts av kyrkolagsutskottet kan jag ansluta mig till den av kyrkomötet gjorda framställningen.

2.5 Sammansättningen av kyrkomötets besvärsnämnd

Mitt förslag: Kyrkomötets besvärsnämnd skall bestå av en ordförande och en vice ordförande, som skall vara eller ha varit ordinarie domare, en biskop och tre andra ledamöter. För den biskop som är ledamot skall det finnas en biskop som ersättare. För beslutförhet i nämnden skall krävas att ordföranden, en biskop och minst två andra ledamöter är närvarande.

Förslaget innebär ändringar i 47 och 48 §§ lagen (1982:943) om kyrkomötet.

Kyrkomötets förslag överensstämmer i sak med mitt (CsSkr 1989:5, KT 2, kskr. 16).

Skälen för mitt förslag: Kyrkomötets besvärsnämnd är en statlig förvaltningsmyndighet under kyrkomötet. Den väljs av kyrkomötet för varje valperiod. Enligt 47 § lagen om kyrkomötet består nämnden av en ordförande och en vice ordförande, som skall vara eller ha varit ordinarie domare, och fyra övriga ledamöter. I 48 § samma lag (paragrafen ändrad senast 1988:186) föreskrivs att nämnden är beslutför när ordföranden och minst tre andra ledamöter är närvarande.

Kyrkomötets besvärsnämnd hade tidigare som sin enda uppgift att

pröva besvär över beslut fattade av svenska kyrkans centralstyrelse, om inte annat följde av särskilda föreskrifter. Genom en ändring (SFS 1988:1429) i lagen om svenska kyrkan har nya uppgifter tillkommit från och med den 1 juli 1989. Nämnden skall i fortsättningen även pröva överklaganden av domkapitlens och ansvarsnämndens för biskopar beslut i frågor om att skilja någon från det kyrkliga ämbetet eller att för viss tid förklara denne obehörig att utöva ämbetet. Bestämmelserna om nämndens sammansättning och om beslutsförfarandet i nämnden har i samband därmed anpassats till nämndens nya uppgifter.

Svenska kyrkans centralstyrelse har emellertid i skrivelse till kyrkomötet (CsSkr 1989:5) framhållit att de nya arbetsuppgifter som tillkommit för besvärsnämnden kan leda till fler ärenden som också kan ha en djupgående teologisk innebörd. Biskoparna har ett särskilt ansvar vad gäller det kyrkliga ämbetet genom att de deltar i biskopsvigningar samt viger såväl präster som diakoner och diakonissor. Mot den bakgrunden är det enligt centralstyrelsen nu naturligt att föreskriva att en ledamot och en ersättare i nämnden skall vara biskop. I ansvarsnämnden för biskopar gäller redan denna ordning.

Kyrkomötet delade centralstyrelsens uppfattning och hemställde att regeringen förelägger riksdagen förslag till ändringar i 47 och 48 §§ lagen om kyrkomötet (kskr. 1989:16).

Med hänsyn till de vidgade uppgifter som nu tilldelats kyrkomötets besvärsnämnd och till att biskoparna har ett särskilt ansvar för lärofrågorna finner jag det lämpligt att nämndens teologiska kompetens förstärks på det sätt som centralstyrelsen och kyrkomötet har föreslagit. För beslutförhet i nämnden bör då också föreskrivas att ordföranden, en biskop och minst två andra ledamöter skall vara närvarande.

2.6 Den kyrkliga verksamheten för teckenspråkiga

Mitt förslag: Stiftssamfälligheterna ges genom en ändring i 1 kap. 8 § församlingslagen (1988:180) kompetens att främja församlingsarbete bland de teckenspråkiga.

Kyrkomötet: 1987 års kyrkomötes förslag överensstämmer i huvudsak med mitt (mot. 1987:89, KL 5 avsnitt 3.4.3, kskr. 22).

Skälen för mitt förslag: Genom reformen på lokal- och stiftsplanet i svenska kyrkan lades ansvaret för verksamheten bland döva och hörselskadade över på Svenska kyrkans stiftelse för rikskyrklig verksamhet (SFRV). Genom en övergångsbestämmelse till prästanställningslagen (1988:184) skall den som med fullmakt innehar en statlig tjänst som kyrkoherde för döva utöva sin tjänst genom att fullgöra motsvarande arbetsuppgifter hos SFRV.

1987 års kyrkomöte biföll en motion (mot. 1987:89) med yrkanden att kyrkoherdarna för döva skulle anställas av stiftsstyrelserna och att verksamheten i fråga skulle bli en stiftsangelägenhet. Kyrkolagsutskottet fram-

höll i sitt betänkande (KL 1987:5) med anledning av bl. a. motionen, att övervägande skäl talade för att församlingsarbete bland döva och hörselskadade blir en angelägenhet för stiftssamfälligheterna på samma sätt som hade föreslagits beträffande finskspråkiga och samer. Utskottet ansåg att frågan om huvudmannaskapet för kyrkoherdarna för döva borde övervägas ytterligare med inriktning att de inordnas i stiftsorganisationen.

Regeringen följde i prop. 1987/88: 31 (s. 137 f) kyrkokommitténs förslag att föra över kyrkoherdarna för döva till den rikskyrkliga organisationen. Föredragande statsrådet framhöll därvid att innan ställning kunde tas till en lämplig organisationsform och en ändring av distriktsindelningen för de berörda prästtjänsterna borde en inomkyrklig utredning genomföras i samråd med de dövas intresseorganisationer. Om en sådan utredning visade att det var lämpligt att församlingsarbetet bland döva och hörselskadade blev en angelägenhet för stiftssamfälligheten, kunde detta ordnas genom att stiftfullmäktige beslutade om en sådan utvidgning av stiftssamfällighetens verksamhet som kyrkomötet hade anvisat. Föredraganden anförde vidare:

Jag anser att det i vart fall är angeläget att de dövas intresseorganisationer tillförsäkras ett inflytande i samband med tillsättningen av kyrkoherdetjänsterna. En lösning av denna fråga, som länge har varit aktuell genom framställningar i ärendet och en tidigare utredning, kan enligt min mening bäst uppnås genom att ansvaret förs över till den rikskyrkliga organisationen. Inom Svenska kyrkans stiftelse för rikskyrklig verksamhet — och främst då inom dess nämnd för diakoni och samhällsansvar — bedrivs redan i dag verksamhet bland döva. I anslutning till nämnden finns också särskilda organ för att upprätthålla kontakten med de dövas organisationer.

Riksdagen anslöt sig till regeringens förslag och beslöt i denna del i enlighet med propositionen (1987/88:KU 30, rskr. 181).

I en riksdagsmotion (1988/89:K635) yrkades att sådana ändringar görs i församlingslagen och prästanställningslagen att tjänsterna som kyrkoherde för döva förs över till stiftssamfälligheterna.

Konstitutionsutskottet (1989/90:KU2) ansåg i likhet med motionären att den kyrkliga verksamheten för döva borde föras in i stiftssamfällighetsorganisationen. Frågan borde enligt utskottet med hänsyn till organisationsförhållandena få sin reglering i församlingslagen och närmare beredas inom civildepartementet, varefter förslag kunde föreläggas riksdagen. Riksdagen beslöt att som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anförde (rskr. 1989/90:44).

Som redan framgick av riksdagsmotionen har numera inom SFRV genomförts en organisationsöversyn i kontakt med de dövas intresseorganisationer. Översynen har bl. a. resulterat i ett förslag till ändrad distriktsindelning för det teckenspråkiga arbetet inom svenska kyrkan. Översynen visar också att ansvaret för främjandet av det teckenspråkiga församlingsarbetet lämpligen bör ligga på stiftssamfälligheterna. Jag delar denna uppfattning och föreslår därför att stiftssamfälligheternas kompetens vidgas till att också avse främjande av församlingsarbete bland teckenspråkiga.

I den tidigare nämnda riksdagsmotionen, som väcktes innan den nya prästanställningslagen hade trätt i kraft, föreslogs också en ändring av

övergångsbestämmelserna till lagen. Enligt motionärens förslag skulle tjänstgöringen för dem som med fullmakt innehade statliga tjänster som kyrkoherde för döva fullgöras hos en stiftssamfällighet och inte hos SFRV.

Kyrkoherdarna för döva utövar sedan den 1 juli 1989 sina tjänster genom att fullgöra motsvarande arbetsuppgifter hos SFRV. Enligt vad jag har inhämtat kommer svenska kyrkans centralstyrelse efter framställningar från berörda stiftsstyrelser att i flera stift inrätta prästtjänster för teckenspråkiga. I enlighet med den ändrade distriktsindelningen för det teckenspråkiga arbetet inom svenska kyrkan kommer tjänsterna att omfatta tjänstgöring i ett eller flera stift. Kyrkoherdarna för döva kommer att erbjudas de nya tjänsterna i stiftet. Något krav på att tjänsterna skall kungöras lediga till ansökan bör därför inte ställas upp första gången som tjänsterna skall tillsättas. Det bör dock ankomma på regeringen att meddela föreskrifter om detta.

De kyrkoherdar för döva som får de nya prästtjänsterna för teckenspråkiga lämnar därmed sina fullmaktstjänster och skyldigheten att utöva tjänsten hos SFRV. I stället kommer prästerna i fråga att på vanligt sätt lyda under domkapitlet och stiftsstyrelsen i det stift där tjänsten finns inrättad.

Det är enligt min mening angeläget att de dövas intresseorganisationer ges fortsatt inflytande vid tillsättningen av prästtjänsterna också sedan ansvaret för det teckenspråkiga församlingsarbetet har förts över till stiftssamfälligheterna. Det bör emellertid ankomma på regeringen att meddela föreskrifter om detta. Jag avser att också i denna fråga senare komma åter till regeringen med förslag.

2.7 Val av elektorer för stiftsfullmäktigevalen

Mitt förslag: Vissa präster och andra församlingsanställda som inte är valbara till kyrkofullmäktige skall kunna väljas till elektorer för val av stiftsfullmäktige.

Om valet av elektorer skall ske i kyrkorådet, skall proportionellt valsätt kunna tillämpas.

Förslaget innebär ändringar i 6 kap. 8 § och 7 kap. 14 § församlingslagen (1988:180).

Skälen för mitt förslag: I 6 kap. församlingslagen finns föreskrifter om stiftsfullmäktige i de obligatoriska stiftssamfälligheter som är inrättade sedan år 1989. Ledamöter och suppleanter i stiftsfullmäktige väljs av elektorer. Dessa i sin tur väljs för varje församling av kyrkofullmäktige eller av kyrkorådet, om kyrkofullmäktige inte finns. I fråga om valbarhet till elektor eller ersättare för elektor, verkan av att valbarheten upphör och rätt att avsäga sig uppdraget skall bestämmelserna om valbarhet för ledamot eller suppleant i kyrkofullmäktige tillämpas. Enligt dessa bestämmelser, som finns i 2 kap. 5 § församlingslagen (paragrafen ändrad senast 1989:985), gäller bl.a. att den som innehar en tjänst som biskop inte är

valbar. Detsamma gäller en kyrkoherde eller annan präst som har förordnats att vara ledamot av församlingens kyrkoråd samt en församlingsanställd, som i egenskap av föredragande hos kyrkorådet eller på grund av andra uppgifter som hör till tjänsten har den ledande ställningen bland församlingens tjänstemän.

I 2 kap. 23 § församlingslagen föreskrivs att val av elektorer och deras ersättare för val av stiftsfullmäktige skall vara proportionellt, om ett visst antal ledamöter av kyrkofullmäktige begär det. För de fall då val av elektorer och ersättare skall ske i kyrkorådet saknas en motsvarande bestämmelse.

I en riksdagsmotion (1988/89:K625) yrkades att de nyssnämnda valbarhetshindren inte skulle gälla vid val av elektorer för stiftsfullmäktigevalen. Vidare föreslogs i motionen att bestämmelserna om proportionella val skulle kunna tillämpas också när det är ett kyrkoråd som förrättar elektorsvalet.

Konstitutionsutskottet (1989/90:KU2) anslöt sig till vad som hade anförts i motionen och riksdagen gav som sin mening regeringen till känna vad utskottet anförde (rskr. 44).

Jag delar den uppfattning som kommit till uttryck i den av riksdagen tillstyrkta motionen. Förslagen föranleder ändringar i 6 kap. 8 § och 7 kap. 14 § församlingslagen samt av rubriken före sistnämnda paragraf.

2.8 Antalet elektorer vid val av stiftsfullmäktige

Mitt förslag: Vid val av elektorer för val av stiftsfullmäktige skall i varje församling väljas minst en elektor. I församlingar med mer än 500 men högst 2000 röstberättigade kyrkomedlemmar väljs två elektorer. I församlingar med mer än 2000 röstberättigade medlemmar väljs tre elektorer och ytterligare en elektor för varje därefter påbörjat två tusental röstberättigade medlemmar.

Förslaget innebär ändringar i 6 kap. 7 § församlingslagen (1988:180).

Kyrkomötets förslag överensstämmer med mitt (Mot. 1989:42, KL 25, kskr. 30).

Remissinstanserna: Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund har i yttrande över kyrkomötets förslag för sin del anslutit sig till vad reservanterna i kyrkolagsutskottet förordat, nämligen att endast den ändringen görs att en församling med mer än 2000 röstberättigade medlemmar tilldelas ytterligare en elektor för varje påbörjat två tusental medlemmar utan att det därvid föreskrivs någon övre gräns för antalet elektorer. Riksskatteverket har avstått från att redovisa egna synpunkter på förslaget.

Skälen för mitt förslag: För val av stiftsfullmäktige skall enligt 6 kap. 7 § församlingslagen elektorer väljas för varje församling av kyrkofullmäktige eller av kyrkorådet, om kyrkofullmäktige inte finns. En församling med

högst 500 röstberättigade kyrkomedlemmar får därvid utse en elektor, en församling med mer än 500 men högst 1 000 medlemmar två elektorer och en församling med mer än 1 000 men högst 2 000 medlemmar tre elektorer. Församlingar med mer än 2 000 medlemmar får därutöver utse ytterligare en elektor för varje påbörjat tvåtusental medlemmar, dock högst 12 elektorer.

I en motion till kyrkomötet (mot. 1989:42) framhölls att beräkningsgrunden medför en viss överrepresentation av mindre församlingar vid valen av stiftsfullmäktige och en underrepresentation av mycket stora församlingar, nämligen de med över 18 000 röstberättigade kyrkomedlemmar. Motionären föreslog att antalet elektorer genomgående skulle utgöra en för varje påbörjat tvåtusental medlemmar utan någon övre gräns. Kyrkomötet beslöt emellertid att med bifall till kyrkolagsutskottets betänkande med anledning av motionen anhålla om sådan ändring av 6 kap. 7 § församlingslagen, att en församling med högst 500 röstberättigade medlemmar tilldelas en elektor och en församling med mer än 500 men högst 2 000 röstberättigade medlemmar ytterligare en. Därefter bör utan någon övre gräns beräknas ytterligare en elektor för varje påbörjat tvåtusental medlemmar (KL 1989:25, kskr. 30).

Riksskatteverket har gått igenom samtliga 177 valkretsar vid 1988 års val av stiftsfullmäktige och funnit att enligt nu gällande bestämmelse skulle 7 178 elektorer utses, medan enligt motionen 4 752 och enligt kyrkomötets förslag 6 249 elektorer skulle utses.

Med det förslag som kyrkomötet har lagt fram tas en viss hänsyn till de små församlingarna, samtidigt som deras överrepresentation begränsas något. Begränsningen av de mycket stora församlingarnas representation, vilken enligt vad motionären i kyrkomötet framhöll har upplevts som orättvis, skulle vidare försvinna. Jag anser att det av kyrkomötet framlagda förslaget bättre än nuvarande bestämmelse tillgodoser kraven på en rättvis fördelning av antalet elektorer vid stiftsfullmäktigevalen. Jag föreslår därför att 6 kap. 7 § församlingslagen ändras i enlighet med vad kyrkomötet har hemställt.

2.9 Beslut om ledighet och vikarier för präster

Mitt förslag: Stiftsstyrelsen skall besluta om semester och annan ledighet för präster som är anställda i pastorat och för pastorsadjunkter. Stiftsstyrelsen får överlåta åt kontraktsprostarna att bevilja semester för sådana präster och förordna vikarier för pastoratspräster, om det behövs.

Förslaget innebär ändringar i 16 § prästanställningslagen (1988:184) samt att en ny paragraf, 16 a §, förs in i lagen.

Stiftsstyrelsen i Härnösands stift har föreslagit att stiftsstyrelsen skall få besluta om ledigheter också för pastoratspräster och i andra hand att stiftsstyrelsen skall få delegera beslut om prästvikarier till kontraktsprostarna.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser biträder att ändringar görs i den nuvarande beslutsordningen för ledigheter och vikariat för prästerna. Flertalet remissinstanser förordar dock att domkapitlet får besluta om vikarier för prästerna vid semestrar och kortare ledigheter. Ett par remissinstanser efterlyser dessutom en översyn av fördelningen av vissa uppgifter mellan domkapitlet och stiftsstyrelsen.

Skälen för mitt förslag: I 16 § prästanställningslagen föreskrivs att stiftsstyrelsen tillsätter vikariat på bl. a. tjänster som domprost, kyrkoherde och komminister. Vikariat på en komministertjänst får dock tillsättas endast om pastoratet begär det. Enligt 37 § prästanställningsförordningen (1989:84) är det emellertid domkapitlet som beslutar om semester och annan ledighet för präster som är anställda i pastorat och för pastorsadjunkter. Domkapitlet får överlåta åt en kontraktsprost att bevilja semester för dessa präster.

Erfarenheterna av tillämpningen av bestämmelserna om kompetensfördelningen mellan domkapitlet och stiftsstyrelsen i den nya stiftsorganisation som trädde i kraft under år 1989 visar redan nu, att beslutsordningen i ärenden rörande ledigheter och vikariat för prästerna blir onödigt komplicerad. Sålunda har stiftsstyrelsen i Härnösand hos regeringen föreslagit att reglerna ändras så att handläggningen blir enklare.

I regeringens skrivelse till kyrkomötet (Reg Skr 1987:1) om ny organisation på lokal- och stiftsplanet i svenska kyrkan, m. m., genom vilken kyrkomötets yttrande inhämtades över bl. a. förslaget till prästanställningslag, presenterade regeringen också ett principförslag till huvudsaklig ansvarsfördelning mellan stiftsstyrelse och domkapitel. Enligt detta borde stiftsstyrelsen besluta bl. a. i ärenden rörande tjänstledighet och vikarier för präster. I det förslag till prästanställningslag som kyrkomötet hade att yttra sig över hade emellertid inte tagits in någon bestämmelse om beslutsordningen rörande tjänstledigheter.

När kyrkomötet behandlade regeringsskrivelsen, hade det också att ta ställning till ett par motioner, i vilka föreslogs att domkapitlet skulle besluta om tjänstledighet och vikarier för präster. Motionerna i den del som avsåg beslut om tjänstledighet för präster avstyrktes av kyrkolagsutskottet (KL 1987:5) med följande uttalande:

Enligt utskottets uppfattning har dessa uppgifter inte så nära samband med domkapitlets övriga uppgifter att de bör ligga på domkapitlet. Uppgifterna är av mera administrativ karaktär och kan med fördel ligga hos stiftsstyrelsen. Utskottet ifrågasätter emellertid om inte befogenheten för stiftsstyrelsen att besluta om tjänstledighet och entledigande måste ges i lag med hänsyn till reglerna i 8 kap. 5 § regeringsformen.

Också i frågan om tillsättning av vikariat, som enligt regeringens förslag skulle ligga hos stiftsstyrelsen, avstyrkte utskottet motionerna. Det påpekade emellertid samtidigt, att enligt den ordning som då ännu gällde kunde domkapitlet delegera beslutanderätten i fråga om korttidsvikariat och vissa kortare tjänstledigheter till kontraktsprosten. Utskottet tillade:

Detta är en praktisk ordning som även bör övervägas för framtiden. Om stiftsstyrelsen skall ges befogenhet att delegera beslutanderätten i dessa fall torde föreskrifter om detta behöva ges i lag.

Kyrkomötet beslöt i här berörda delar att tillstyrka 16 § i regeringens förslag till prästanställningslag samt som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet hade anfört (kskr. 1987:22).

Det är enligt min mening angeläget att förenkla handläggningen av ärendena om ledighet och vikarier för prästerna. Att vart och ett av dessa relativt talrika men oftast enkla ärenden skall sysselsätta olika myndigheter på skilda nivåer är inte rimligt. Mot bakgrund av kyrkomötets uttalanden och önskemål från de närmast berörda myndigheterna vill jag därför föreslå, att stiftsstyrelserna får besluta inte bara om vikarieförordnandena utan också om ledigheter för pastoratspräster och pastorsadjunkter. Det bör också vara möjligt för dem att till kontraktsprostarna delegera rätten att besluta om semester men också att i samband därmed förordna vikarie för pastoratsprästerna, om det behövs och — i fråga om komministertjänster — pastoratet begär det.

Eftersom stiftsstyrelserna är kyrkokommunala organ måste — såsom 1987 års kyrkomöte också framhöll — bestämmelser om deras befogenheter ges i lag. Mitt förslag i det föregående om stiftsstyrelsernas befogenheter att bevilja ledighet för pastoratspräster och delegera vissa beslut till kontraktsprostarna innebär därför att ändringar måste göras i prästanställningslagen. De bestämmelser som det här är frågan om kan inte anses vara sådana grundläggande bestämmelser om prästtjänster i svenska kyrkan att kyrkomötets yttrande över lagförslaget först måste inhämtas.

2.10 Kyrkliga indelningslagen

Mitt förslag: I kyrkliga indelningslagen (1988:185) görs ändringar av huvudsakligen redaktionell natur.

Ändringarna avser 2 kap. 1, 2 och 18 §§, 3 kap. 1 § samt rubriken närmast före 2 kap. 24 § i lagen.

Skälen för mitt förslag: Som en del av den lagtekniska lösningen till reformen om en ny organisation på stifts- och lokalplanet i svenska kyrkan (prop. 1987/88: 31 och 67, KU 30, rskr. 181) bröts föreskrifterna om ändringar i indelningen i församlingar ut ur dåvarande 3 kap. lagen (1979:411) om rikets indelning i kommuner, landstingskommuner och församlingar (omtryckt 1988:195). Dessa föreskrifter om territoriella församlingar har i kyrkliga indelningslagen förts samman med föreskrifter om Sveriges indelning i stift och kontrakt samt territoriella pastorat. I den nya lagen finns också bestämmelser om bildandet av kyrkliga samfälligheter. Genom reformen fördes beslutanderätten i vissa indelningsfrågor över från regeringen till kammarkollegiet och stiftsstyrelserna.

Den kyrkliga indelningslagen trädde i kraft den 1 januari 1989. Under hand har därefter från bl. a. kammarkollegiet förts fram önskemål om att i lagtexten görs vissa förtydliganden och kompletteringar för att underlätta tillämpningen. Jag kommer här att ta upp några sådana kompletteringar av närmast redaktionell natur.

Såväl territoriella som icke-territoriella församlingar och pastorat omfattas av den kyrkliga indelningslagens bestämmelser om den regionala indelningen och om bildande av kyrkliga samfälligheter. Lagens övriga föreskrifter avser dock endast den territoriella indelningen. För att ge en bättre överblick över lagen och även göra tydligt vilka bestämmelser som endast avser den territoriella indelningen föreslår jag mindre redaktionella ändringar i 2 kap. 1 och 2 §§ samt 3 kap. 1 §.

Kammarkollegiet har sedan år 1979 fått besluta om sådana ändringar i kommun- och församlingsindelningen som behövs på grund av oregelbundenhet i indelningen eller med hänsyn till fastighetsförhållandena. Denna beslutanderätt i fråga om ändringar i församlingsindelningen fördes också in i 2 kap. 2 § kyrkliga indelningslagen. Genom samma lag fick kammarkollegiet ta över regeringens beslutanderätt i alla de ärenden om ändring i församlingsindelningen som inte har samband med en ändring i kommunindelningen.

I 2 kap. 1 § kyrkliga indelningslagen har omfattningen av regeringens beslutanderätt fastställts genom en hänvisning till 1 kap. lagen om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landstingskommuner. Denna hänvisning är enligt min mening olycklig, då den också hänvisar till de bestämmelser enligt vilka kammarkollegiet får besluta om ändringar i indelningen av kommuner.

När en kommungräns och församlingsgräns samtidigt skall ändras, kan nuvarande lydelse av den nämnda paragrafen leda till situationen att kammarkollegiet fattar beslutet om ändringen av den kommunala indelningen medan regeringen måste fatta beslutet om den ändrade församlingsgränsen. Detta stämmer inte överens med de motiv som angavs i prop. 1987/88:31 (s. 122) för att till kammarkollegiet delegera flertalet ärenden om församlingsindelning. Ordningen innebär dessutom ett oönskat återtagande av en sedan år 1979 given delegation till kollegiet.

Bestämmelsen i 2 kap. 1 § kyrkliga indelningslagen bör därför kompletteras så, att regeringens beslutanderätt i ärenden om indelningar i församlingar avgränsas till att endast avse sådana ärenden som har direkt samband med de större ändringar i den kommunala indelningen som regeringen alltid skall besluta om. Jag lägger därför fram ett förslag till en sådan lagändring.

Ändringar i församlingsindelningen träder alltid i kraft den 1 januari. Enligt 2 kap. 18 § andra stycket kyrkliga indelningslagen skall i normalfallet indelningsbeslutet meddelas senast ett år dessförinnan. Om berörda församlingar är överens och ändringen inte föranleder en ekonomisk reglering mellan församlingarna får dock länsstyrelsen besluta om indelningsändringen så sent som tre månader före indelningsändringen skall träda i kraft. Dessa föreskrifter har sin motsvarighet i föreskrifterna om ändringar i den kommunala indelningen i 1 kap. 12 § lagen om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landstingskommuner.

I kyrkliga indelningslagen saknas en motsvarande bestämmelse om när kammarkollegiet senast skall meddela beslut om ändrad församlingsindelning på grund av oregelbundenhet i indelningen eller med hänsyn till fastighetsförhållandena. En sådan bestämmelse fanns dock i 3 kap. 8 § i

lagen om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landstingskommuner i dess lydelse före den 1 januari 1989. I prop. 1987/88:31 (s. 309) avsågs inte någon saklig ändring när bestämmelsen fördes över till den kyrkliga indelningslagen. Kammarkollegiets beslut i dessa indelningsärenden bör alltså liksom tidigare fattas senast tre månader innan ändringen skall träda i kraft. Jag föreslår därför att föreskrifterna i 2 kap. 18 § andra stycket kyrkliga indelningslagen förtydligas i detta avseende.

Jag vill också ta tillfället att föreslå en mindre redaktionell justering i kyrkliga indelningslagen. Rubriken "hur man överklagar beslut om ändrad församlings indelning" före 2 kap. 24 § bör lämpligen flyttas och sättas före 25 §. Rubriken har nämligen samband endast med innehållet i 25 §.

2.11 Närvarorätt för personalföreträdare i kyrkokommunala nämnder

Mitt förslag: Lagen (1975:364) om närvarorätt vid sammanträde med nämnd hos församling eller kyrklig samfällighet skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991.

Skälen för mitt förslag: Enligt lagen om närvarorätt vid sammanträde med nämnd hos församling eller kyrklig samfällighet får regeringen efter framställning av en församling eller en kyrklig samfällighet medge att kyrkorådet eller någon annan nämnd hos den kyrkliga kommunen får besluta att företrädare för de anställda i kommunen får närvara vid nämndens sammanträden och delta i överläggningarna men inte i besluten.

I propositionen (prop. 1975:61) där förslaget till 1975 års lag lades fram uttalades (s. 15) att det vidgade arbetstagarinflytandet på det kommunala och landstingskommunala området borde följas av liknande åtgärder på det kyrkokommunala området. Försök med vidgad närvarorätt borde därför komma till stånd även i de kyrkliga kommunerna. Föredraganden räknade dock med att försöksverksamheten endast skulle behöva pågå under en begränsad tid.

I betänkandet (SOU 1982:56) Kommunal förvaltning och medbestämmanderätt föreslog medbestämmandekommittén att närvarorätt för företrädare för de anställda vid sammanträden med kommunala nämnder skulle omfatta såväl kommuner och landsting som kyrkliga kommuner. I prop. 1984/85:200 om närvarorätt för personalföreträdare i kommunala nämnder lade regeringen emellertid endast fram förslag om närvarorätt som omfattade de borgerliga kommunerna och landstingen. Föredragande statsrådet anförde som skäl för detta bl. a. följande:

De borgerliga och de kyrkliga kommunerna har, även om en likformighet har eftersträfvats, delvis utvecklats efter skilda linjer. Skillnader föreligger bl. a. i fråga om kommunernas storlek och antalet arbetstagare i dessa. Andra olikheter är sammansättningen av styrelserna och det särskilda inslag det prästerliga ämbetet utgör. På det kyrkokommunala området finns dessutom en ojämn struktur i organisatoriskt hänseende.

Föredraganden hänvisade vidare till det då pågående utredningsarbetet genom kyrkokommittén om svenska kyrkans struktur på lokal- och stiftsplanet och menade att detta arbete borde avvaktas innan en mera permanent lagstiftning om närvarorätt infördes också på det kyrkokommunala området.

Kyrkokommittén tog inte särskilt upp frågan om närvarorätt för personalföreträdare i kommunala nämnder. I den fortsatta framväxten av den nya organisationen på lokal- och stiftsplanet i svenska kyrkan har inte heller förts fram krav om en mera permanent lagstiftning om närvarorätt i de kyrkokommunala nämnderna. Under de nära femton år som lagen varit i kraft har framställningar om medgivande enligt lagen kommit in i mycket begränsad omfattning.

Den numera reglerade närvarorätten i de borgerliga kommunerna omfattar inte kommunstyrelsen utan endast övriga nämnder i kommunen. Om man för över detta till förhållandena i svenska kyrkan, skulle det innebära att kyrkorådet undantas. Eftersom kyrkorådet i det stora flertalet fall är den enda nämnden i en kyrklig kommun, framstår en sådan anpassning för de kyrkliga kommunerna inte särskilt angelägen. Enligt min mening bör därför 1975 års lag upphöra att gälla vid utgången av innevarande mandatperiod, dvs. vid utgången av år 1991.

2.12 Ekumeniskt nattvardsfirande

Mitt förslag: Lagen (1976:173) om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund i landet skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991.

Kyrkoförfattningsutredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt (SOU 1987:4 s. 210–211). Kommittén har dock föreslagit att lagen skulle upphävas vid utgången av år 1989.

Remissinstanserna: Utredningens förslag i aktuell del lämnas utan erinran av remissinstanserna.

Kyrkomötet: 1988 års kyrkomöte tillstyrkte att lagen upphävs vid utgången av år 1989 (Reg Skr 1988:2, KL 10, kskr. 12).

Skälen för mitt förslag: I lagen om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund regleras dels villkoren för när en präst i svenska kyrkan skall få biträda vid nattvardsgudstjänster inom andra kristna samfund i landet, dels villkoren för att den som i något annat kristet samfund är behörig att leda en nattvardsgudstjänst skall i en församling i svenska kyrkan få biträda vid en ekumenisk nattvardsgudstjänst. Föreskrifterna i lagen faller numera inom ramen för kyrkomötets normgivningskompetens.

1988 års kyrkomöte beslöt en kyrklig kungörelse (SKFS 1988:2) om firande av nattvard, m. m. Kungörelsen är dock inte tillämplig på en sådan ekumenisk nattvardsgudstjänst som avses i 1976 års lag. Samma års kyrkomöte uppdrog emellertid åt centralstyrelsen att ta fram förslag till en

kyrklig kungörelse om ekumeniskt nattvardsfirande, som skulle kunna ersätta 1976 års lag. Enligt vad jag har inhämtat arbetar för närvarande den av centralstyrelsen i december 1988 tillsatta kyrkoordningskommittén med att ta fram förslag till en reglering av det kyrkliga ämbetet. I anslutning till detta arbete skall kommittén också presentera förslag till en reglering av ekumeniska nattvardsgudstjänster i svenska kyrkan. Kommitténs delbetänkande i dessa frågor väntas föreligga under sommaren 1990. Efter remissbehandling och beredning i centralstyrelsen avses 1991 års kyrkomöte kunna besluta i frågorna. Jag föreslår därför att 1976 års lag upphävs vid utgången av år 1991.

3 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom civildepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i lagen (1982:942) om svenska kyrkan,
2. lag om ändring i lagen (1972:229) om kyrkliga indelningsdelegerade,
3. lag om ändring i lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m. m.,
4. lag om ändring i lagen (1982:943) om kyrkomötet, ,
5. lag om ändring i församlingslagen (1988:180),
6. lag om ändring i prästanställningslagen (1988:184),
7. lag om ändring i kyrkliga indelningslagen (1988:185),
8. lag om upphävande av lagen (1975:364) om närvarorätt vid sammanträde med nämnd hos församling eller kyrklig samfällighet,
9. lag om upphävande av lagen (1976:173) om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund i landet.

I fråga om lagförslag 3 har samråd skett med chefen för justitiedepartementet.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

1. att i den ordning som anges i punkt 9 första stycket övergångsbestämmelserna till regeringsformen anta förslaget till lag om ändring i lagen (1982:942) om svenska kyrkan,
2. att anta övriga lagförslag.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	
1 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:942) om svenska kyrkan .	3
2 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:229) om kyrkliga indelningsdelegerade	4
3 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m. m.	6
4 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:943) om kyrkomötet	8
5 Förslag till lag om ändring i församlingslagen (1988:180)	10
6 Förslag till lag om ändring i prästanställningslagen (1988:184)	13
7 Förslag till lag om ändring i kyrkliga indelningslagen (1988:185) ..	14
8 Förslag till lag om upphävande av lagen (1975:364) om närvarorätt vid sammanträde med nämnd hos församling eller kyrklig samfällighet	16
9 Förslag till lag om upphävande av lagen (1976:173) om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund i landet	17
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 1990 ...	18
1 Inledning	18
2 Föredraganden	
2.1 Svenska kyrkans centralstyrelse	19
2.2 Kyrkliga indelningsdelegerade	20
2.3 Val av fullmäktige i kyrkliga samfälligheter	21
2.4 Kyrkomötets sammanträdestider	22
2.5 Sammansättningen av kyrkomötets besvärsnämnd	23
2.6 Den kyrkliga verksamheten för teckenspråkiga	24
2.7 Val av elektorer för stiftsfullmäktigevalen	26
2.8 Antalet elektorer vid val av stiftsfullmäktige	27
2.9 Beslut om ledighet och vikarier för präster	28
2.10 Kyrkliga indelningslagen	30
2.11 Närvarorätt för personalföreträdare i kyrkokommunala nämnder	32
2.12 Ekumeniskt nattvardsfirande	33
3 Upprättade lagförslag	34
4 Hemställan	34
5 Beslut	34

